

Adviesraad **Wet maatschappelijke ondersteuning**

Ambtelijk secretariaat
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

Aan: College van B&W van de gemeente Apeldoorn

T: 055 580 22 41
E: cliëntenraden@apeldoorn.nl
www.wmoraadapeldoorn.nl

CC: Gerie van Rijssen
Ellen Roza
Adviesraad VWI

Datum: 13 augustus 2014
Uw brief d.d.: 3 juli 2014
Ons kenmerk: WMO 1208-03

Betreft: Advies op de Uitvoeringsnota "Zorg voor jeugd 2015-2016"

Geacht College,

De adviesraad Wmo Apeldoorn, verder te noemen de adviesraad, heeft kennisgenomen van de concept Uitvoeringsnota "Zorg voor jeugd 2015-2016", versie 2 juli 2014. Voorafgaand aan het formuleren van een advies, is deze verordening voor collegiaal consult voorgelegd aan de adviesraad VWI Apeldoorn. De adviezen van de VWI-raad zijn in onderstaande adviezen verwerkt.

Algemeen

In het advies zullen we voornamelijk in algemene zin reageren. Zowel de regionale uitwerking van de Uitvoeringsnota Zorg voor Jeugd in deel A, als de lokale uitwerking in deel B, kennen naar onze mening een grote mate van integrale verbondenheid.

De adviesraad hecht eraan, haar eerder geformuleerde adviezen en opmerkingen te toetsen aan deze Uitvoeringsnota. Soms onderschrijven opmerkingen de voorgestelde maatregelen, omdat deze aansluiten bij onze eerdere adviezen. In andere gevallen zijn de opgenomen adviezen een aanscherping van thema's die o.i. onvoldoende tot hun recht komen. Waar mogelijk zijn ze voorzien van een verwijzing naar een bladzijde in de nota.

AMHK

We ontkomen niet aan de indruk, mede door de recente voorlichtingsbijeenkomsten, dat de door het AMHK ingezette lijn van ambulantisering een te optimistisch effect veronderstelt. Gelijktijdig wordt op de vrouwenopvang bezuinigd. Voor beide uitgezette beleidsvoornemens is onvoldoende onderbouwing aanwezig (bladzijde 14 en 40, bladzijde 30 punten 5 en 6). Voor de adviesraad is het onomstreden dat voorzieningen die de veiligheid van kinderen waarborgen dan wel de geweldsspiraal in de thuissituatie doorbreken, niet zonder onvoldoende onderbouwing verminderd kunnen worden en op peil dienen te blijven. Ook ontbreekt het voornemen dit proces zorgvuldig van ervaringskennis en noodzakelijke onderzoeksdata te voorzien.

Advies 1 – Neem plannen op om ervaringskennis te verzamelen, voorzien van andere noodzakelijke onderzoeksdata.

Preventie

Preventie kent niet alleen een aanpak aan de voorkant van de keten, maar dient een integraal deel te zijn van alle vormen van jeugdzorg, met raakvlakken naar ouders die van langdurige hulp en ondersteuning gebruikmaken. Voor zover het de Apeldoornse aanpak in JUMP betreft, pleit de adviesraad voor het herijken van JUMP in het licht van nieuwe doelgroepen die bediend

dienen te worden (bladzijde 28). Laat tevens zien wat JUMP tot nu gebracht heeft, wat succesvol was en wat ervan geleerd is t.b.v. gewenst beleid voor de toekomst (na JUMP2015).

Advies 2 – Neem het herijken van JUMP op in de uitvoeringsagenda. Maak bijvoorbeeld gebruik van de inzet van kenniscentra van Hogescholen.

Leemtes in zorg en ondersteuning

Garanties voor de continuïteit van zorg worden gegeven en daar zijn sluitende afspraken over gemaakt, zoals in de uitvoeringsnota is beschreven (bladzijde 24). De verantwoordelijkheid voor de hele keten is niet de verantwoordelijkheid van de gecontracteerde zorgaanbieders. De adviesraad ziet bewegingen bij zorgaanbieders die bepaalde dienstverlening afstoten. Wie de ontstane leemtes invult, lijkt niet in gezamenlijke verantwoordelijkheid geregeld. Als het uitgangspunt is: "Goede jeugdzorg is de verantwoordelijkheid van alle partners," dan kan dit door resultaatafspraken getoond worden.

Advies 3 – Neem in de contractering aantoonbare inspanningen op in de managementrapportage van zorgaanbieders t.a.v. signalering van leemtes.

Planning personeelsbestand

In de nota wordt geen aandacht besteed aan of inzicht gegeven in wat de omvang moet zijn van het personeelsbestand op dit moment. En hoe groot dat moet zijn om in de nabije toekomst het ingezette beleid van voldoende ervaren en competent personeel te voorzien en te voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan (bladzijde 36 nummer 6).

Advies 4 – Voeg een personeelsparagraaf toe.

Vrijwilligersbeleid en mantelzorg

Met de VWI-adviesraad vraagt de adviesraad Wmo aandacht voor de inzet van vrijwilligers of mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in de Jeugdzorg, zonder afbreuk te doen aan de noodzakelijke en vereiste kwaliteit van de hulp- en dienstverlening. Enerzijds vanuit de visie talenten tot ontwikkeling te brengen (bijvoorbeeld Peersupport en ervaringsdeskundigen). Anderzijds door deel uit te maken van volwaardige trajecten arbeidstoeleiding. Zonder een goede oriëntatie op de arbeidsmarkt blijven levens van jeugdigen zonder perspectief. Inzet en kansen voor jong talent zijn van wezenlijk belang voor een evenwichtige arbeidsmarkt. Een risicogroep zijn de zogenaamde jonge mantelzorgers. Jongeren die door de aanwezigheid van ernstig gehandicapte broers/zussen of ouders met even zovele beperkingen, onevenredig belast worden en zoals bekend de rekening als volwassenen gepresenteerd krijgen (bijvoorbeeld KOPP).

Advies 5 – Neem in de monitoring ook de effecten van meer inzet van de eigen omgeving mee, specifiek waar het deze jonge mantelzorgers betreft.

De Transformatieagenda

In de uitwerking van deze nota domineert de organisatie van de transitie. Daar hebben we, gezien de noodzaak van het goed regelen van continuïteit van zorg en het verminderen van onrust bij cliënten, medewerkers en aanbieders begrip voor. De transformatieagenda dreigt minder uit de verf te komen. Vernieuwen en inhoudelijk transformeren zijn de steekwoorden, maar bieden geen garantie voor een noodzakelijke verbeteragenda. De Kanteling is een cultuuromslag voor alle partijen (cliënten, ambtenaren en professionals). Hoe wordt die noodzakelijke omslag vastgehouden en gevolgd. Zoals we weten van CJG4kracht vraagt dit om regelmatige aansturing en reflectie.

Advies 6 – Neem de Kanteling expliciet op in de uitvoeringsagenda, regionaal en lokaal en voorzie deze regelmatig van procesevaluatie en resultaten.

80 % naar de uitvoering

De adviesraad onderschrijft de doelstelling om 80% van de inkoop van zorg in natura daadwerkelijk ten goede te laten komen aan de directe zorg aan cliënten (bladzijde 22). Wel vragen we ons af of deze 80 % ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt en op welke wijze hierin cijfermatig inzicht te geven is, zodat en hoe bijstelling plaats kan vinden.

Advies 7 – Geef halfjaarlijks inzicht in de werkelijke cijfers van de directe zorg.

PGB

Er wordt in de nota gesproken van een afnemend gebruik van het PGB ten gunste van meer zorg in natura (bladzijde 43 en hoofdstuk 4 deel A bladzijde 22). De adviesraad is groot voorstander van het inzetten van het PGB, onder de in de nota geschetste condities. Vanuit het uitgangspunt van cliëntperspectief zijn het nemen van verantwoordelijkheid, het stimuleren van eigen regie, inzetten op maatwerk en controle echt mogelijk. Naar onze mening zijn dit alle kenmerken van de beoogde Kanteling. De cliënt centraal (bladzijde 25 paragraaf 6 punt 1), vraagt dus om een meer uitgewerkt standpunt in de richting van meer eigen regie, dan het samen opstellen van een gezinsplan en de keuzevrijheid van hulp en ondersteuning.

Advies 8 – De 'cliënt centraal' vraagt om een meer uitgewerkt standpunt in de richting van meer eigen regie, dan het samen opstellen van een gezinsplan en de keuzevrijheid van hulp en ondersteuning.

Gebruik van eenduidige begrippen

In de nota wordt wisselend dan weer over jeugdigen dan weer over jongeren gesproken (bladzijde 39). Gebruik een begrip wat recht doet aan de gehele leeftijdsgroep.

Advies 9 – Gebruik eenduidige begrippen of definieer begrippen als deze onderscheiden moeten worden.

Het gezin anno 2014 kent vele variaties (samenstelling en complexiteit)

Conform eerdere nota's wordt gesproken van één gezin, één plan, één regisseur, geregisseerd vanuit de lokale toegang. Eerder onderschreven we dit en dat doen we nog. Het woonplaatsbeginsel is leidend (bladzijde 21 en 25). Dat kan tot de nodige conflicten leiden tussen gemeenten en onnodige kosten met zich meebrengen vanwege juridische procedures. Nogal wat gezinnen die lichte of zware hulp willen, zijn eenoudergezinnen, samengestelde gezinnen, maar ook pleeggezinnen. Ook kennen leden van gezinnen conflicterende vragen, behoeften en belangen of er is bij de ouder(s) door pathologie of beperking geen zicht op de vragen van de andere gezinsleden. De VWI- adviesraad merkt in dit kader op dat voorzieningen van dak- en thuisloze jeugdigen, het voorzieningenniveau van crisis- en nachtopvang en de ambulante hulp goed georganiseerd en op peil moeten blijven.

Advies 10 – Neem maatregelen om onnodig juridisch getouwtrek rond het woonplaatsbeginsel tot een minimum te beperken.

Ouderbijdrage

Verblijft een jeugdige tijdelijk buiten het gezin dan dient een ouderbijdrage betaald te worden (bladzijde 24). Dat lijkt billijk. Het gezin hoeft geen kosten te maken. Echter, er moeten wel kosten voor vervoer en bezoek gemaakt worden. Cijfers ontbreken momenteel, zoals ook de VWI-adviesraad opmerkt, en om een goed inzicht te krijgen dienen die voor de toekomst wel beschikbaar te zijn.

Advies 11 – Monitor de inkomenspositie van ouders waar uithuisplaatsing aan de orde is. Desgewenst als integraal onderdeel van beleid wat ontwikkeld wordt om het Sociaal Vangnet lokaal te realiseren.

Cliëntenvertrouwenspersoon

We steunen van harte het aanstellen van een onafhankelijke cliëntenvertrouwenspersoon (bladzijde 26 punt 4). Het inkopen van het vertrouwenswerk door de VNG voor de komende drie jaar garandeert onvoldoende de noodzakelijke onafhankelijkheid. In hoeverre is de gemeente Apeldoorn hieraan gehouden.

Niet alleen een dergelijke functionaris is van belang, ook zien we het aanstellen van een (regionale) Kinderombudsman als een belangrijk instrument om duurzame en kwalitatieve jeugdzorg te garanderen. Onafhankelijk, makkelijk benaderbaar en goed toegankelijk zijn belangrijke criteria.

Advies 12 – Creëer de functie van een (regionale) Kinderombudsman/vrouw.

Tot slot

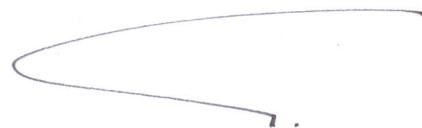
Waar het gaat om het realiseren van een betere jeugdzorg worden eisen en specifieke normenkaders in stelling gebracht. Ook cliënttevredenheid en het effect van de geboden hulp zijn belangrijke parameters. Graag zien we uit al deze resultaten nog de gebundelde aanwijzingen voor verbeteringen toegevoegd.

De adviesraad Apeldoorn wenst u heel veel wijsheid en succes bij de uitvoering van het Jeugdbeleid en blijft graag op dezelfde prettige wijze betrokken bij het proces. Daarbij zijn wij graag bereid, indien gewenst, dit advies mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

J.H.J. Schreuder
Voorzitter Adviesraad Wmo gemeente Apeldoorn

G. van der Scheer
Voorzitter Adviesraad-VWI